

Interview Jeantine Geleijnse – PABO studenten betrekken bij toetsing

Jeantine Geleijnse is lerarenopleider voor het basisonderwijs en bewegingsonderwijs, instituutopleider STAJ en studieloopbaanbegeleider bij de faculteit Onderwijs en Opvoeding aan de Hogeschool van Amsterdam. In dit interview licht ze toe hoe ze studenten in het tweede jaar van de Pabo betrekt bij toetsing.

Onderzoek

Het betrekken van studenten bij toetsing in het tweede jaar van de Pabo is begonnen naar aanleiding van de resultaten van een onderzoek onder studenten. Dit onderzoek was gericht op de motivatie van studenten uit het tweede jaar, omdat de docenten constateerden deze studenten vaak last hebben van een studiedip. De docenten hebben drie bijeenkomsten georganiseerd waarin ze in gesprek zijn gegaan met 20 studenten. Uit deze gesprekken kwam onder andere naar voren dat studenten hun creativiteit onvoldoende kwijt konden in opdrachten omdat deze te nauw omschreven waren en dat er te weinig samenwerkingsopdrachten waren. Aan de hand van de resultaten zijn verschillende veranderingen doorgevoerd.

Doorgevoerde veranderingen bij beoordelingsrubrics

Niveaus

De beoordelingsrubrics bestonden voorheen uit beschrijvingen van de niveaus 'onvoldoende', 'voldoende', en 'goed' op verschillende criteria. Momenteel zijn de beoordelingsrubrics zijn zo opgesteld alleen het niveau 'voldoende' omschreven is. Studenten kunnen het niveau 'goed' dus op verschillende manieren behalen. Daarnaast is in de beoordelingsrubric een extra niveau toegevoegd: 'niet helemaal'. Studenten mogen op één criterium 'niet helemaal' scoren voor een zes en als ze alles voldoende hebben, krijgen ze een zeven. Studenten hebben het niveau 'voldoende' namelijk vaak op een heel gedegen manier behaald.

Bonuspunt

Ook is er een bonuspunt ingevoerd voor opdrachten die heel origineel of excellent zijn of zich op een andere manier kenmerken. Het uitreiken van bonuspunten wordt besproken in de vergadering van docenten. Elke docent moet het met het bonuspunt eens zijn voor deze wordt gegeven, dus het is iets unieks. Studenten zijn blij dat ze een bonuspunt kunnen verdienen omdat ze daardoor echt iets moois maken.

Open criteria

Waarom opdrachten van studenten moeten voldoen staat nog steeds vrij vast in de beoordelingsrubrics. Er staat precies omschreven wat studenten moeten doen om een voldoende te halen. De docenten hebben daarom de doelen van de opdrachten opnieuw bekeken en aan de hand daarvan open criteria opgesteld. Studenten die meer behoefte hebben aan vrijheid in hun opdrachten mogen deelnemen aan een pilotstudie naar het gebruik van deze open criteria. Sommige studenten vinden het veiliger om met de bestaande rubric te werken en anderen durven het aan om het eens anders te doen. De docenten bekijken aan de hand van de pilot of het studenten lukt de opdrachten te maken met open criteria en of het hen zelf lukt de opdrachten te beoordelen. Als de pilot slaagt is het

de bedoeling dat studenten volgend jaar kunnen kiezen of ze een opdracht maken aan de hand van de rubric met een omschrijving van criteria van voldoende niveau of aan de hand van open criteria.

Keuze tussen toetsvormen

In het tweede jaar moeten de studenten vier verschillende toetsen afronden: een artikel schrijven, een video maken, een onderzoeksverslag maken en een presentatie geven. Studenten mogen zelf kiezen welke beroepsopdracht ze met welke toetsvorm afronden. De toetsen worden aan het begin van het jaar toegelicht zodat studenten kunnen inschatten wanneer ze welke toets willen doen. Studenten kunnen door de keuze tussen toetsvormen inspelen op hun persoonlijke leerstijl. Sommige studenten kiezen eerst voor een toetsvorm waar ze goed in zijn en andere studenten beginnen juist met een toetsvorm die ze moeilijk vinden. Soms vinden studenten het lastig om een keuze te maken en vragen ze welke toetsvorm voorheen bij het vak hoorde. De docenten geven dan geen direct antwoord maar helpen wel bij het kiezen van de juiste toetsvorm voor een student bij een bepaalde beroepsopdracht. Studenten moeten één van de opdrachten samen doen om te leren samen te werken in een team.

Eigen criterium beroepsopdracht

De beroepsopdracht is een vrij vaststaande onderzoeksopdracht die studenten uitvoeren op hun stage. Studenten krijgen de hoofdvraag voor hun onderzoek, maar bedenken daarnaast een eigen criterium waarvan ze zelf bedenken hoe ze die gaan meten. Dit geeft inhoudelijk iets extra's aan de opdracht omdat studenten dit baseren op iets wat van belang is in hun eigen stageklas. Hierdoor worden studenten meer eigenaar van de beroepsopdracht. Een voorbeeld is een algemeen onderzoek naar ontwerp leren, met als eigen criterium de vraag of er een verschil is tussen jongens en meisjes bij ontwerp leren. Studenten hebben aan het begin moeite met het bedenken van een eigen criterium, daarom besteden de docenten in de les tijd aan verschillende criteria en worden er voorbeelden gegeven. Ondanks dat ze het aan begin moeilijk vinden, vinden studenten het leuk dat ze een eigen criterium mogen bedenken omdat ze iets extra's kunnen onderzoeken dat bij hun eigen interesse past. Studenten kunnen hun eigen doel stellen en deze koppelen aan hun competentielijst en daarmee aan hun eigen ontwikkeling.

Tijd

Het gebruik van de eerder genoemde veranderingen kost de docenten geen extra tijd. Jeantine geeft aan dat het fijner nakijkt omdat de cijfers voor haar gevoel beter passen bij de nagekeken opdrachten. Het eigen criterium in de beroepsopdracht maakt het nakijken leuker omdat elke opdracht anders is.

Tip

Jeantine geeft aan dat studenten graag zekerheid willen, maar ook graag eigenaarschap willen ervaren over hun eigen opdrachten. Dit kan beide bereikt worden door studenten binnen kaders de keuze te geven tussen toetsen en binnen toetsen en ze de vrijheid te geven hun creativiteit te uiten in opdrachten. Aan docenten(teams) die hun studenten willen betrekken geeft ze dit tip: ga met collega's en studenten in gesprek en zie niet te veel beren op de weg, ga de uitdaging aan!

April 2016

Interviewer: Charlotte Hoenderdos